

Z OBSAHU	Díky Duchu Svatému nejsme sirotci. Homilie Svatého otce	04
	Mučedníci nacismu: Fritz Michael Gerlich a Johannes Verweyen	07
	Amoris laetitia: Zlom v tradiční nauce? Rozhovor s Robertem Spaemannem	08
	Bilance v mezičase. Hodnocení projektu přesídlení iráckých křesťanů	10

TRADICE OTCŮ

Z traktátu „O svátostných tajemstvích“ od svatého biskupa Ambrože (339–397)

Tato svátost, kterou přijímáš, vzniká Kristovým slovem. Jestliže Eliášova slova měla moc svolat oheň z nebe, že by Kristova slova nedokázala změnit způsob existence pozemského živlu? O veškerém díle světa jsi četl, že Bůh řekl, a stalo se, on řekl, a všechno stvořeno bylo. Když tedy mohlo Kristovo slovo z ničeho udělat něco, co tu předtím nebylo, jak by nemohlo změnit to, co tu je, v něco, čím to nebylo? Je přece snazší věcem jejich přirozenost změnit než jim novou stvořit. (...)

Sám Pán Ježíš volá: *To je mé tělo*. Než vysloví svatá slova požehnání, jmenuje jinou způsobu; ale po posvěcení mluví o těle. Dále sám říká, že je to jeho krev. Před posvěcením se to nazývá jinak; po posvěcení se to jmenuje krev. A ty říkáš: „Amen“, to znamená: „Je to skutečně tak.“ To, co mluví ústa, ať uvnitř vyznává duch; co se ozývá v řeči, ať cítí také srdce.

Proto také Církev, když vidí tak velikou milost, vybízí: *Jezte, přátelé, pijte, veselte se, moji drazí*. Co máme jíst a co máme pít, vyslovil Duch Svatý jinde ústy proroka: *Zkuste a poznáte, jak Pán je dobrý; a šťasten, kdo se uchyluje k němu*. V této svátosti je Kristus, protože je tu Kristovo tělo. Není to tedy pokrm pro tělo, ale pro duši. Proto apoštol říká i o jeho předobrazu, že naši praotcové jedli duchovní pokrm a pili duchovní nápoj. Neboť Boží tělo je tělo duchovní a Kristovo tělo je tělem Božího Ducha, protože Kristus je duch, jak čteme: *Duch před naší tváří je Kristus Pán*. A v *Petrově listě* stojí: *Kristus zemřel za nás*. Tento pokrm pak posiluje naše srdce, a tento nápoj je k radosti lidského srdce, jak připomíná prorok.

Boží tělo, Praha 2015. Foto: © R. Albrecht, valdstejn@seznam.cz / člověk a víra

Chléb života

V katolické církvi se duchovní vztah k Eucharistii vyjadřuje trojím způsobem: Eucharistie se slaví, přijímá a uctívá.

Je zřejmé, že slavení Eucharistie se uskutečňuje při mši svaté. Spásná událost smrti a vzkříšení Kristova se zde „slévá“ do okamžiků Poslední večeře Páně, kterou mše svatá nejen připomíná jako jedinečnou dějinnou událost, nýbrž také zpřítomňuje jako nekrvavou oběť. Tím se propojuje Poslední večeře s Kristovým ukřižováním: „Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto velikonočního beránka, dříve než budu trpět“ (Lk 22,15). Navíc je Eucharistie živým tělem vzkříšeného Krista, je v ní uskutečněno také jeho zmrtvýchvstání.

Přijímání Eucharistie je duchovním pokrmem: „Amen, amen, pravím vám: Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život“ (Jan 6,53). Skrze něj jsme již nyní,

v tomto pozemském světě „účastni božské přirozenosti“ (2 Petr 1,4). Zároveň je Eucharistie závdavkem věčného života – je přijímána věřícím na tomto světě, ale sama o sobě není z tohoto světa.

Specifikem katolické církve je však navíc i uctívání Eucharistie. Je založeno na prohloubeném poznání z víry ve skutečnou přítomnost Kristovu. Ve druhém křesťanském tisíciletí se na celém církevním Západě rozvinula úcta k eucharistickým způsobům i mimo slavení mše svaté. O tomto vývoji se pochvalně vyjadřuje emeritní papež Benedikt, jenž upozorňuje, že „středověký obrat (...) umožnil podivuhodné prohloubení duchovního života. Ukázal velikost tajemství darovaného při Poslední večeři a umožnil ho nově a úplně zakusit. Kolik svatých – právě těch, kteří se vyznačovali láskou k bližnímu – bylo živeno touto

Dokončení na str. 2

Foto: <http://www.cirkev.cz>

Zemřel kardinál Giovanni Coppa

Na svátek hlavního patrona Čech svatého Jana Nepomuckého zemřel ve věku 90 let kardinál Giovanni Coppa, dlouholetý apoštolský nuncius v České republice. Jeho byt v Kanovnickém domě při svatopetrské sakristii byl doslova obložen obrázky z nejrůznějších koutů naší země a nechyběl v něm ani psací stroj s českou abecedou, na kterém odepisoval na dopisy svých příznivců a přátel.

Narodil se v piemontské Albě 9. listopadu 1925. Studia na filosofické fakultě Katolické univerzity Nejsvětějšího Srdce v Miláně absolvoval s diplomovou prací o ikonografii Nejsvětější Trojice. Zároveň navštěvoval uměleckou školu Beato Angelico založenou mons. Giuseppem Polvarou. Na kněze byl vysvěcen 2. července 1949. V roce 1952 byl povolán jako latiník do Papežské kanceláře, odkud posléze (1958) přešel na státní sekretariát. Na pracích Druhého vatikánského koncilu se podílel jako překladatel a redaktor dokumentů a v jeho závěru (1965) jej papež Pavel VI. jmenoval čestným kanovníkem Vatikánské baziliky. Od roku 1975 pak působil jako asesor státního sekretariátu. Kromě toho se po celý život věnoval dílu svatého Ambrože a přeložil několik jeho děl do italštiny. 1. prosince 1979 byl jmenován titulárním arcibiskupem Serty a zároveň delegátem pro zastupitelství Svatého stolce. 6. ledna 1980 mu Jan Pavel II. udělil biskupské svěcení. 30. června 1990 byl jmenován apoštolským nunciem v Československu a po jeho rozdělení 1. ledna 1993 také v obou samostatných státech. O rok později 2. března 1994 pak rezignoval na misi v Bratislavě a zůstal nunciem v Praze až do 19. května 2001. Kardinálský biret převzal z rukou papeže Benedikta XVI. na konzistoři 24. listopadu 2007. Přidělena mu byla diakonie svatého Lina.

Ani po skončení své diplomatické mise v Praze se kardinál Coppa netajil tím, že mu české země přirostly k srdci. „Jezdil jsem každou neděli do různých farností, poutních míst, na Moravu, do Čech a dokud jsem byl nunciem v Československu, tak pochopitelně také na Slovensko,“ vzpomínal v rozhovoru pro Radio Vaticana.

Ra Vat

Papežský diplomat o obchodu se zbraněmi

Skryté, ale mocné zájmy zbrojního průmyslu jsou hlavní překážkou na cestě k míru – říká jeden z nejzkušenějších papežských diplomatů. Arcibiskup Silvano Tomasi reprezentoval 13 let Svatý stolec při úřadech OSN v Ženevě. Bude také jedním z členů vatikánské delegace na humanitárním summitu v Istanbulu. V rozhovoru s Vatikánským rozhlasem poukazuje na hlavní hybnou sílu současných válek a konfliktů:

„O obchodu se zbraněmi se během mírových politických jednání vůbec nediskutuje. Export zbraní je podstatným prvkem hospodářství v mnoha zemích. A ekonomické zájmy, jakkoli se o nich otevřeně nemluví, rozhodují o průběhu jednání a mají větší vliv na politické postoje než veřejné deklarace. Je nutné ptát se, kde má původ tento postup. Na jedné straně se navenek, veřejně mluví o míru, o koordinaci činností směřujících k harmonickému soužití, a na druhé straně jsou konkrétní, reálné zájmy, prodej zbraní a peníze na zbrojení, kterými disponují *The Lords of the war* – páni války – buď k vlastním cílům, anebo k uskutečňování zájmů podsouvaných jinými zeměmi.“

Ra Vat

Dokončení ze str. 1

zkušeností a bylo vedeno vstříc Pánu! Toto bohatství nesmíme ztratit!“ Jeho projevem jsou především adorace Nejsvětější svátosti, eucharistické průvody a procesí. Praktickým nástrojem tohoto eucharistického kultu se stává monstrance, díky níž věřící může na proměněnou Hostii zřít a díky níž je možno Eucharistickou způsobu také přenášet.

Protestantská reformace eucharistickou úctu zavrhl, a proto považoval Tridentský koncil (1545–1563) za nutné na takové zúžení zareagovat, přičemž odůvodnil také smysl slavnosti Božího těla: „Posvátný koncil prohlašuje, že zbožná oddanost přivedla Boží církev ke každoročnímu zvyku oslavovat tuto vznešenou a úctyhodnou svátost s obzvláštní úctou a slavností v den určitého svátku, aby byla uctivě a zbožně přenášena po ulicích a náměstích.“ V rámci polemiky se koncil také vymezil vůči těm, kdo takovou úctu opomíjejí: „Bylo nezbytné, aby tak vítězná pravda triumfovala nad lží a bludem, protože pokud její odpůrci spatří takový jas a stanou-li uprostřed takové radosti celé Církve, ztratí odvahu a odklidí se, anebo zahanbeni svým zmanením se ve své víře napraví.“

Naše slavení Božího těla bude v kostele sice na pohled skromnější než takové, které se koná „po ulicích a náměstích“. Nejdůležitější však je zde duchovní užitek, který plyne z liturgického slavení. Ten nemůže být v posvátném prostoru menší než na prostoru otevřeném.

P. Stanislav Příbyl

Farní věstník ŘK farnosti u kostela sv. Václava v Praze na Smíchově

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Norská církev usiluje o povolení Vatikánu přestat oddávat při civilních sňatcích

Biskup Bernt Eidsvig z Osla řekl agentuře Catholic News Service, že bude žádat o povolení Vatikánu přestat oddávat při civilních sňatcích poté, co synod nejpočetnější luterské církve odsouhlasil oddávání homosexuálních manželství v Norsku. „Je jasné, že musíme rozlišovat manželství uzavřená v naší Církvi od ostatních. Je to záležitost liturgie, takže tento obřad nemusí nutně odrážet širší změny morálních hodnot v naší společnosti. Ale politici možná nyní budou agresivní vůči církvím, které těmto svatbám vzdorují, takže nejlepší volbou pro nás je přestat oddávat jménem státu.“

Podle biskupa norští katolíci „doufají, že si udrží dobré vztahy s luterskou církví“, ale zároveň „jasně řeknou, že nerozumíme jejich rozhodnutí a doufáme, že je ještě znovu zváží“. Mnoho Norů je stále ještě rozhodně proti manželství homosexuálů, které je legální od roku 2009. A luterské církve v Africe, Asii a Latinské Americe také „důrazně odsoudily“ rozhodnutí synodu.

„Mou osobní reakcí je smutek a zklamání. Nemůžeme předvídat dlouhodobé důsledky pro vztahy mezi církvemi v této zemi,“ řekl biskup Eidsvig. Luterský synod na své výroční konferenci v hlasování drtivou většinou schválil manželství homosexuálů, ačkoli v roce 2014 podobný návrh odmítl. Luterští duchovní, kteří jsou proti manželství homosexuálů, budou moci odmítnout vykonávat tyto obřady.

Biskup Eidsvig a tři norští protestantští představitelé zaslali norskému listu *Vart Land* prohlášení, že manželství osob stejného pohlaví narušuje „nejen křesťanské pojetí manželství, ale i historický a obecný pohled na manželství“. V prohlášení se uvádí, že oddělení občanských a církevních obřadů by chránilo ostatní církve před „zvýšeným nátlakem, aby žehnaly homosexuálním párom“.

CH

Krvácející hostie v Polsku má charakteristické znaky eucharistického zázraku

Bylo schváleno, že krvácející hostii v Polsku, která „má charakteristické znaky eucharistického zázraku“, je možno projevovat úctu, oznámil lehnický biskup Zbigniew Kiernikowski. Na slavnost Narození Páně roku 2013 hostie spadla na podlahu, píše biskup v prohlášení. Poté byla uložena do nádoby s vodou a následně se na ní objevily červené skvrny. Bývalý lehnický biskup pak zřídil komisi, která tento jev pozorovala, uvádí se v prohlášení.

„V únoru 2014 byla od hostie oddělena malá červená částička a vložena na korporál. Komise nařídila odebrat vzorky za účelem provedení důkladných testů v příslušných výzkumných ústavech,“ dodává se v prohlášení.

Na počátku roku 2014 byly provedeny testy v Ústavu soudního lékařství ve Vratislavi. Další zkoumání následně prováděl Ústav soudního lékařství Pomořanské lékařské univerzity ve Štětíně, kde dospěli k závěru, že „v histopatologickém obrazu je patrné, že fragmenty (hostie) obsahují části příčně pruhozaného svalstva. Nejvíce se podobají srdečnímu svaly. Testy také stanovily, že tkáň by měla být lidského původu, a zjistily, že vykazuje známky utrpení.“

Biskup Kiernikowski uvedl, že hostie vykazuje známky „eucharistického zázraku“, a oznámil, že v lednu tohoto roku předal tuto záležitost vatikánské Kongregaci pro nauku víry. V dubnu v souladu s doporučením Svatého stolce požádal faráře Andrzeje Ziombze, aby „pro hostii připravil vhodné místo“, kde by jí věřící mohli prokazovat úctu. „Doufám, že to poslouží k prohloubení eucharistické zbožnosti a bude to mít hluboký dopad na životy lidí, kteří přijdou hostii uctít,“ dodal biskup.

CC

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

SLOVO KNĚZE

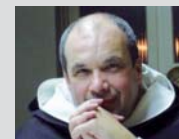
Vztahy mezi lidmi se vytvářejí a posilují komunikací – slovní i mimoslovní. Podobně též nejdůležitější vztah, který člověk má, totiž vztah k Bohu, vzniká a rozvíjí se komunikací. Této komunikaci říkáme modlitba. Modlitbu můžeme nejlépe osvětlit jako rozhovor, setkání a dar.

Pokud jde o **rozhovor**, Bůh je první, kdo člověka oslovuje. Zná nás a volá jménem. Nejčastěji neslyšíme Boží hlas, ale cítíme jeho jemný dotyk. Zve nás, abychom se k němu obrátili. Když Bohu odpovíme, začíná modlitba. Mohu mu říci vše, co mám na srdci. Mohu s Bohem mluvit vlastními slovy anebo slovy, která nás naučil a která najdeme v Bibli (Otče náš, chvalozpěvy, žalmy) či která najdeme v tradici Církve. Pána mohu chválit, děkovat mu, prosit ho či mu svěřovat, co právě prožívám. Důležité je nezapomenout, že modlitba je dialog, a ne monolog. Proto stojí za to, umět se v modlitbě ztížit a naslouchat, co zas Pán říká mně, co svěřuje přímo mé duši.

Nejde však jen o to, na dálku si sdělovat informace. Modlitba je také láskyplným **setkáním**. Bůh je vsudypřítomný a stále připravený mne přijmout. Když myslím na jeho přítomnost a chci s ním být – už se modlím. Skrze posvěcující milost Nejsvětější Trojice přebývá v mé duši a vtahuje mne do svého vnitřního života. Když si toto propojení uvědomím, už se modlím. Bůh ve mně a já v něm. Takto lze naplnit apoštola slova: *Bez přestání se modlete* (1 Sol 5,17). To setkání s Pánem mohu prožívat i beze slov. Otevřu se jeho lásce, nechám se jí naplňovat, a zároveň zaujmu postoj lásky a odevzdání se jemu. Modlitba srdcem.

Konečně je modlitba **darem**. Duch Svatý nám vnuká myšlenky na Boha, naklání nás k modlitbě a modlí se v nás (srov. Řím 8,26). Jde o vzácný dar. Co většího mohu tady na zemi dělat? Proto přijímejme dar modlitby s vděčností.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy

DÍKY DUCHU SVATÉMU NEJSME SIROTCI

Homilie papeže Františka při mši svaté na Soslání Ducha Svatého

Jakub de Voragine: Legenda aurea, Letnice. Foto: Flickr, Bibliothèque - Les Champs Libres - Rennes (CC BY 2.0)

„Nenechám vás sirotky“ (Jan 14,18). Ježíšovo misijní poslání, které vrcholí darováním Ducha Svatého, mělo zásadní cíl, totiž *znovu navázat nás* – hříchem poničený – *vztah k Otci, odstranit naše osiření a navrátit synovství.*

Bož otcovství

Apoštol Pavel v listu Římanům praví: „Všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží Synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znova žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a pro-

to můžeme volat: „Abba, Otče!“ (Řím 8,14–15). Tento obnovený vztah, kterým je *Boží otcovství*, se v nás znovu aktivuje vykupitelským působením Krista a darem Ducha Svatého.

Duch je dán Otcem a vede nás k Otci. Veškeré dílo spásy je dílem znovuzrození, ve kterém nás Boží otcovství skrze darování Syna a Ducha osvobozuje z osiření, do něhož jsme upadli. Také v naší době jsou patrná různá *znamení tohoto osiření*: je to ona vnitřní samota, kterou vnímáme uprostřed davu a která se může stát existenciálním smutkem; domnělá nezávislost

na Bohu, s níž souvisí jakýsi stesk po jeho blízkosti; rozšířený duchovní analfabetismus, který nám odnímá schopnost se modlit; obtíž vnímat opravdovost a reálnost věčného života; nesnáze poznat v druhém člověku bratra, tedy syna téhož Otce; a další podobná znamení.

Synovství, naše původní povolání

Proti tomu všemu stojí *synovství*, které je našim původním povoláním a je tím, proč jsme byli stvořeni, naše nejhlubší DNA, která však byla zničena a jejíž obnova si vyžádala oběť jednorozeného Syna. Z nezměrného daru lásky, kterým je smrt Ježíše na kříži, vytryskl na celé lidstvo nezměrný proud milosti Ducha Svatého. Kdo se s vírou ponoří do tajemství tohoto znovuzrození, narodí se k plnosti synovského života.

Maria, živá invokace Ducha

„Nenechám vás sirotky.“ Dnes na slavnost Letnic v nás tato Ježíšova slova evokují také myšlenku mateřské Mariiny přítomnosti ve Večeřadle. Ježíšova Matka se modlí ve společenství učedníků, je živou památkou Syna a živou invokací Ducha Svatého. Je Matkou Církve. Její přímluvě svěřujeme zejména všechny křesťany, rodiny a komunity, jež v této chvíli nejvíce potřebují sílu Ducha Přímluvce, Obhájce a Utěšitele, Ducha pravdy, svobody a pokoje.

Nové bratrství

Duch, jak opět praví svatý Pavel, působí, že patříme Kristu: „Kdo totiž nemá Kristova Ducha, ten není jeho“ (Řím 8,9).

Veškeré dílo spásy je dílem znovuzrození, ve kterém nás Boží otcovství skrze darování Syna a Ducha osvobozuje z osiření, do něhož jsme upadli.

Upevňováním vztahu naší příslušnosti k Pánu Ježíši nás Duch uvádí do nového dynamismu bratrství. Prostřednictvím univerzálního Bratra, jímž je Ježíš, můžeme navazovat vztahy s druhými

novým způsobem: už ne jako sirotci, nýbrž jako synové téhož dobrého a milosrdného Otce. Tím se všechno mění! Můžeme se na sebe dívat jako na bratry a naše rozdíly pouze zvětšují radost

a údiv z příslušnosti k jedinému otcovství a bratrství.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)

TĚLESNÉ SKUTKY MILOSRDENSTVÍ

4. Přijímat pocestné. 5. Navštěvovat nemocné a vězněné.

V další části seriálu o skutcích milosrdenství pojednáme o pohostinství vůči pocestným a cizincům a navštěvování nemocných a uvězněných.

Čtvrtý tělesný skutek milosrdenství – poskytovat pohostinství pocestným a cizincům – byl formulován v době, kdy cestování bylo spojeno s útrapami pěší chůze nebo koňského povozu.

Pán Ježíš se ztotožňuje s pocestnými v nouzi (srov. Mt 25,35.43), vždyť on sám za svého pozemského života zakusil jejich úděl: „Lišky mají doupat a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavu položil.“ (Mt 8,20) Také poznal hořkost odmítnutí, které pokorně snášel, jež však vyvolalo hněv a pomstychtivost apoštolů Jakuba a Jana: „Poslal před sebou posly a ti cestou přišli do jedné samaršské vesnice, aby tam připravili nocleh. Ale Samaritáni je nepřijali, protože měl namířeno do Jeruzaléma. Když to viděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, chceš, abychom svolali z nebe oheň, aby je zahubil?“ On se však obrátil a přísně je pokáral.“ (Lk 9,52–55)

Avšak každá ctnost, tedy i dobročinnost vůči těm, kdo jsou na cestě, musí být řízena rozumností, jež je u svatého Tomáše definována jako „správný důvod k jednání“, *recta ratio agibilium*. Tato první kardinální ctnost je nazývána „vozku ctností“, *auriga virtutum*. Bez ní jsou všechny ostatní ctnosti jako splašené koně, ukvapené, neprozřetelné, neopatrné, nemoudré, bez náležitých ohledů na všechny okolnosti.

Otázka uprchlické krize

Dnes vyvstává zvláště aktuální otázka tzv. uprchlické krize. Zde je zapotřebí mimo-

Přijímejte pocestné. Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Pán Ježíš se ztotožňuje s pocestnými v nouzi, vždyť on sám za svého pozemského života zakusil jejich úděl.

řádné obezřetnosti. Pochopitelně, když se setkáme se skutečnou nouzí uprchlíka, jsme povinni mu poskytnout potřebnou pomoc a předat ho příslušným úřadům. Ovšem rozumnost nám velí, abychom vzali v úvahu např. i vyjádření maďarského premiéra, že několik nejbohatších jedinců vynakládá miliardy dolarů za účelem dovozu mohamedánů do Evropy. Konečným cílem je bezpochyby zrušení

národních států v Evropě a vytvoření snadno ovladatelné nové lidské rasy. Těmto současným světovým mocipánům v utajení zřejmě také záleží na zamoření Evropy islámem jako nástroje k vykořeňování křesťanství.

Kromě toho je pravda, že existuje dost mohamedánských států od Maroka po Pákistán a zejména kolem Perského zálivu, které jsou schopny se velmi dobře postarat o své souvěrce, oběti tzv. „arabského jara“, jehož příčiny jsou také velkým otazníkem.

Boží záměry

I když tzv. uprchlická krize má své viditelné a lidské příčiny, celá pravda je, že ji Bůh dopouští. Všechno, co se děje, děje se přece z Boží vůle buď pozitivní, nebo dopouštějící. Bůh nechce fyzické zlo pro zlo samotné, jak stojí v Knize moudrosti: „Vždyť Bůh smrt neučinil, ani se netěší ze zahynutí živých.“ (1,14) Ale někdy chce fyzické zlo případečně, *per accidens*, např. jako trest k nápravě mravního pořádku. Ve světle nedávné synody o rodině se stačí podívat na milióny a milióny lidí zavražděných ještě před narozením, na praktikovanou homosexualitu, na antikoncepční mentalitu, na rozvody nebo na davy těch, a dokonce i mezi duchovními, kteří popírají závaznost 6. a 9. přikázání, za což je trest namístě. Avšak hříchy, zločiny mohamedánů Bůh nechce ani *per accidens*, přesto je dopouští, protože bere ohled na lidskou svobodu a ve své moudrosti a všemohoucnosti do-

káže i z takového morálního zla vytěžit ještě větší dobro. Musíme ovšem události hodnotit pod zorným úhlem věčnosti, *sub specie aeternitatis*.

Je třeba rozlišovat

Je třeba si také uvědomit, že mohamedáni zdaleka nejsou našimi „kolegy“ ve víře v jednoho Boha (podobně jako ani příslušníci novozákonního judaismu). Je těžce zavádějící, když někdo klade na roveň křesťanství, judaismus a islám jako tzv. náboženství Knihy neboli jako náboženství Božího zjevení. Korán, i když obsahuje některé prvky ze Starého i Nového zákona, nepředstavuje lidem tvář pravého Boha. Podobně ani judaismus nevěří v téhož Boha jako my, protože neuznává podstatnou vlastnost Boží, totiž trojjednost, a také odmítá dílo Kristova vykoupění. Starý zákon nelze pochopit a správně vyložit bez zákona Nového. Jak říká svatý Augustin: „Nový zákon je ukryt ve Starém a Starý zákon je zjevný v Novém“ (srov. Konstituce II. vat. koncilu *Dei verbum* č. 16).

Třebaže je naší povinností ujímat se pocestných a cizinců, je zcela oprávněný strach našince z příchodu mohamedánů. Řeholní sestra, která žije v Istanbulu, dosvědčila, že jejich mentalita je naprosto odlišná od evropské, přece jen stále do určité míry založené na Desateru, a že je obtížné dosáhnout s nimi dohody, která by pro ně byla zavazující. Mimoto násilí vůči „nevěřícím“ je integrální součástí islámu. Turecký prezident prohlásil: „Neexistuje umírněný nebo radikální islám. Islám je prostě islám.“ To nakonec můžeme vidět na nedávných událostech v Paříži a Bruselu, a to se ještě mnoho dalších zločinů do tendenčně orientovaných médií ani nedostane. Naštěstí u nás i v oficiálních kruzích panuje zdrženlivost ohledně přijímání imigrantů z islámských zemí.

Péče o nemocné

Nemoc je spolu s podrobeností utrpení a smrti neblahým dědictvím prvotního hříchu pro tělo. Svatý Tomáš vypočítává také čtyři důsledky pro duši v protikladu ke čtyřem kardinálním ctnostem: 1. nevědomost v rozumu – oproti ctnosti rozumnosti, moudrosti. Člověk pouze přirozeným rozumem poznává pravdu

jen s obtížemi, zvláště pravdu o Bohu, i když se nevyžaduje víra. Do takového poznání se snadno přimísí omyl, protože postrádáme přímé zjevení Boží. 2. zloba vůle, náklonnost ke zlu – oproti ctnosti spravedlnosti; 3. slabost před obtížemi v úsilí o dobro – oproti ctnosti statečnosti; 4. žádostivost neboli touha po uspokojení smyslů v protikladu k úsudku rozumu – oproti ctnosti umírněnosti. (Srov. Summa theol., I-II q. 85, a. 3)

Navštěvovat nemocné, v širším smyslu o ně pečovat a sloužit jim a podle možnosti je léčit i za cenu velkého sebeobětování podle příkladu a učení Pána Ježíše,

Navštěvujte vězně. Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

zvláště když se on sám s nimi ztotožňuje (srov. Mt 25,36), dalo zejména ve vrcholném středověku i v následujících stáletích vzniknout mohutnému rozvoji křesťanských nemocnic, tehdejších špitálů, předchůdců dnešního zdravotnického systému. Například ve 13. století, jež se nazývá „stoletím svatých žen“, vynikala dobročinností vůči nemocným královská dcera a klariska svatá Anežka Česká, zakladatelka špitálu v Praze Na Františku a špitálského řádu křižovníků s červenou hvězdou, na nehostinném severu Čech v okolí hradu Lemberka se o nemocné horlivě starala svatá Zdislava a zřídila špitál v Jablonném v Podještědí. V sousedním Německu – Durynsku se oddávala těmto skutkům milosrdenství jejich současnice a sestřenice svaté Anežky České svatá Alžběta Durynská. Pod vedením svého přísného zpovědníka dominikána Konráda z Marburgu přišla jako vdova do Marburgu a založila tam špitál.

Dlouhodobě upoutání na lůžko bývají obtížní, jak mohou dosvědčit lékaři a další pečující personál nebo duchovní, kteří se jim věnují. Bezmocní, zejména na konci života, často prožívají niternou samotu, která snad je tím největším utrpením. Pohleďme jen na samovazbu čili samotu ve vězení, nejobávanější formu trestu. Člověk stvořený k obrazu Boha, který je společenstvím tří Osob, bytostně potřebuje komunikovat s dalšími osobami, pokud možno láskyplně. A najednou se ocitá v bolestné situaci, druhým nesdělitelné. V utrpení je totiž každý sám. Lékem je jedině hluboká a vytrvalá láska, projevovaná trpělivou účastí. K ní právě vyzývá název tohoto skutku milosrdenství. Bliženská láska odstraňující defekt samoty a podle možnosti i další útrapy, může trpícího účinně otevřít pro důvěru v láskyplnou Boží Prozřetelnost.

Stojí za povšimnutí, že největší mystikové a světci velmi blízko Boha hluboce vnímali zcela konkrétní utrpení bližních a někdy se věnovali charitě tak, že do posledního detailu vymýšleli, plánovali a organizovali dobročinné podniky. Příkladem z nedávné doby je svatý Padre Pio se svou nemocnicí „Dům úlevy v utrpení“ nebo blahoslavená Matka Tereza s bezpočtem domů pro nemocné a potřebné po celém světě.

Podpora vězňů

Situace vězňů je do určité míry podobná té nemocných. Návštěvy je mohou přivést ke kajícímu a zprostředkovat jim Boží odpuštění. Není potřeba zde zmiňovat časté zneužívání návštěv vězni. Tento skutek milosrdenství byl stanoven v době, kdy neexistovaly vězeňské kuchyně a vězni byli životně odkázáni na jídlo od dobrodinců. Dnes má význam především podpora duchovní, samozřejmě v rámci norem současného vězeňství, kdy mohou navštěvovat vězněné pouze určité osoby.

P. Filip M. Stajner
(Mezititulky redakce)

P. ThLic. Filip Antonín
Maria Stajner, člen Sdružení kněží a jáhnů sv. Dominika, v roce 2000 vážně onemocněl ALS, dnes je ochrnutý na celé tělo

MUČEDNÍCI NACISMU

Němečtí katoličtí laikové mučedníky pro víru

Počet věřících praktikujících katolických laiků v Německu, Rakousku a Sudetech, kteří se stali obětmi hitlerovského režimu, jde do desítek tisíc. Mnoho z nich prošlo koncentračními tábory, řada jich tam zahynula, další byli povražděni nebo popraveni.

U obětí z řad věřících praktikujících katolických laiků je někdy těžké oddělit náboženskou motivaci od politické, nicméně čistě náboženské důvody mučednické smrti jsou tady časté.

Prvními významnými praktikujícími katolíky, které nacisté zavraždili, byli roku 1934 předseda německé Katolické akce a bývalý ministr Erich Klausener a rakouský kancléř Engelbert Dollfuss. Klausener bránil Katolickou akci, tzn. laický apoštolát pod vedením biskupů, který nacisté chtěli zakázat, a mobilizoval proti tomuto záměru katolickou veřejnost. Když v létě roku 1934 Hitler v rámci čistek ve vlastní straně nechal povraždit vedoucí představitele oddílů SA v čele s Ernstem Röhmem, využil toho i k likvidaci politických a ideových odpůrců mimo vlastní tábor. Klausener byl zastřelen ve vlastním bytě na přímý rozkaz tehdejšího velitele gestapa Reinharda Heydricha. Rakouský kancléř Dollfuss zakázal v zemi nacistickou stranu a nařídil policii tvrdě zasáhnout proti organizátorům antižidovských pogromů. Nacista Planetta na přímý rozkaz z Berlína spáchal poté na něho atentát, jemuž kancléř podlehl.

Fritz Michael Gerlich

Jednou z nejznámějších katolických obětí hitlerovského režimu z čistě náboženských důvodů byl novinář Fritz Michael Gerlich. Pocházel z bohaté obchodnické rodiny ve Štětíně (dnes v Polsku), kde se narodil roku 1883. Jeho rodiče byli protestanté. Studoval historii a antropologii v Berlíně a v Lipsku, po první světové válce se stal redaktorem liberálního mnichovského deníku *Neueste Nachrichten*. Byl ateistou a nepřitelem katolické víry. Šéfredaktor ho roku 1927 vyslal do Kon-

nersreuthu, kde žila známá stigmatizovaná vizionářka Terezie Neumannová. Gerlich měl za úkol odhalit „největší klerikální podvod století“. Osobně hovořil s vizionářkou – a „prožil jako svatý Pavel svůj Damašek“, jak později napsal. Roku 1931 konvertoval ke katolicismu a založil vlastní katolický časopis *Geraden Weg*, kde šířil pravdivé informace o Konnersreuthu. Navázal také osobní přátelství s mnichovským kardinálem Faulhaberem. Ve svém periodiku mimo jiné upozorňoval na neslučitelnost katolické nauky s nacistickou ideologií, kterou nazval „dílem satanovým“.

Po nástupu Hitlera k moci byl jeho časopis zakázán a Gerlichovi hrozilo zatčení. Terezie Neumannová, s níž udržoval přátelské kontakty, jej vyzvala už v polovině roku 1933 k emigraci do Dollfussova Rakouska. Gerlich tak učinil, jenže po několika měsících se vrátil, neboť se dozvěděl o zatčení a pronásledování svých přátel a nechtěl je a jejich rodiny nechat bez pomoci a morální podpory. Gestapo jej ihned zajistilo a bez soudu i navzdory protestům kardinála Faulhabera odvezlo do koncentračního tábora Dachau, kde ho esesáckí dozorcí na konci roku 1934 utloukli k smrti. V koncentráku ještě stačil napsat životopis Terezie Neumannové.

Johannes Verweyen

On je katolickým konvertitou, narozeným roku 1883 v Bedburg-Hau v západním Německu v selské rodině. Studoval v Bonnu filosofii a dosáhl zde profesury. Už v mládí se odcizil křesťanství, stal se členem zednářské lóže a tzv. Teosofické společnosti, jež se zabývala magií a orientální mystikou. Napsal řadu článků proti katolické víře a podobně jako

Shora: Fritz Michael Gerlich. Foto: <http://www.eo-bamberg.de>
Johannes Maria Verweyen. Foto: <http://wiki.astro.com>

Gerlich i on odejel do Konnersreuthu „odhalit podvod“. Zjistil ale pravý opak. Když poté roku 1935 navštívil Řím a byl přítomen kanonizaci anglických mučedníků Thomase Mora a Johna Fishera, rozhodl se stát praktikujícím katolíkem a veřejně se zřekl všech rouhání, kterých se jako bývalý zednář dopustil.

Roku 1937 vydal knihu *Zurück zum Christus* (Zpět ke Kristu), kde schvaluje protinacistickou encykliku papeže Pia XI. „S palčinou péčí“. Gestapo náklad zabavilo, Verweyena, jenž ztratil místo univerzitního profesora, uvěznilo a roku 1942 bez soudu deportovalo jako „velezrádce“ do koncentračního tábora Sachsenhausen. Při jeho evakuaci na konci

války se Verweyen dobrovolně přihlásil k transportu do koncentráku Bergen-Belsen, aby tam pomáhal při ošetřování nemocných tyfem. V březnu roku 1945 krátce před osvobozením tábora Verweyen umírá na nákladu, jiné zprávy však hovoří, že byl zabit esesáckými dozorci.

Gerlich i Verweyen jsou autentickými mučedníky pro katolickou víru z rukou

nacistických novopohanů, u Verweyena k tomu ještě přistupuje oběť života pro druhé z pohnutek lásky k bližnímu.

PhDr. Radomír Malý

*PhDr. Radomír Malý,
historik a publicista*

Prameny k článku:

Bekh Johannes Wolfgang: *Theresia Neumann*, München 1996

Gmehling Magdalena S.: „Die Propheten laufen nie mit der Mehrheit“, in *Kirchliche Umschau* 6/2004

Reichhold Anselm: „Der Widerstand der katholischen Kirche gegen dem Nationalsozialismus“, in *Fels* 7–8/1997

AMORIS LAETITIA: ZLOM V TRADIČNÍ NAUCE?

Rozhovor s filosofem Robertem Spaemannem

V exkluzivním rozhovoru pro CNA se jeden z nejvýznamnějších německých filosofů posledních desetiletí Robert Spaemann vyjadřuje velmi kriticky o apoštolské exhortaci papeže Františka *Amoris laetitia*.

Pane profesore Spaemane, svou filosofii jste byl průvodcem pontifikátů Jana Pavla II. a Benedikta XVI. Mnozí věřící nyní diskutují o tom, jak lze Amoris laetitia papeže Františka číst v kontinuitě s naukou Církve a těchto papežů. Jak to vidíte vy?

Z největší části je to možné, i když směřování tohoto dokumentu vyvolává závěry, které nemohou být kompatibilní s naukou Církve. Článek 305 spolu s poznámkou 351, kde se píše, že věřící „v objektivní situaci hříchu“... „na základě zmírňujících faktorů“ mohou být připuštěni ke svátostem, přímo odporuje článku 84 listu *Familiaris consortio* Jana Pavla II.

O co tady Janu Pavlu II. šlo?

Jan Pavel II. vysvětluje lidskou sexualitu jako „reálný symbol pro celistvé vydání sebe samého druhé osobě“ a to „bez jakéhokoli časového nebo jiného omezení“. V článku 84 formuluje zcela jasně, že

rozvedení žijící v novém svazku se musí sexuálního styku zřeknout, jestliže chtějí přistupovat ke svatému přijímání. Změna v této praxi by proto nebyla vůbec žádným „dalším rozvinutím *Familiaris consortio*“, jak říká kardinál Kasper, ale zlomem v antropologické a teologické nauce o lidském manželství a sexualitě. Církev nemá žádnou pravomoc neuspořádané sexuální vztahy hodnotit pozitivně udělením svátosti a tím předbíhat Boží milosrdenství. Na tom nic nemění, jak my konkrétní situace klasifikujeme lidsky a morálně. Dveře jsou tady – jako kněžství pro ženy – zavřeny.

Mohlo by se ale namítnout, že tyto vámí předložené antropologické a teologické důvody jsou sice správné, ale Boží milosrdenství není těmito hranicemi vázáno a vychází z konkrétní situace každého jednotlivce?

Boží milosrdenství je jádrem křesťanské víry ve vtělení a spásu. Samozřejmě

Bůh vidí konkrétní situaci každého jednotlivce. Zná ho lépe než on sám sebe. Křesťanský život ale není pedagogickým zařízením, v němž se lidé teprve učí směřovat k manželství jako k ideálu, jak to *Amoris laetitia* na mnoha místech naznačuje. Celý tento okruh vztahů, zvláště pak sexualita, se týká důstojnosti člověka, jeho osobnosti a svobody. Tady máme co do činění s tělem jako „Boží svatyní“ (1 Kor 6,19). Každé narušení tohoto okruhu, k němuž dochází bohužel často, je proto také narušením vztahu k Bohu, hříchem proti jeho svátosti, což si vyžaduje pokaždé očistění a obrácení.

Boží milosrdenství spočívá právě v tom, že toto obrácení je vždycky a znovu možné. Samozřejmě není vázáno žádnými hranicemi, ale Církev má povinnost hlásat obrácení a nemá žádnou pravomoc překračovat dané meze udělováním svátostí a tak si uzurpovat moc nad Božím milosrdenstvím. To by byl obrovský omyl. Klerikové, kteří se

drží stanoveného řádu, neodsuzují pro to nikoho, pouze ohlašují tuto hranici vzhledem ke svatosti Boha. To je uzdravující a spásonosná zvěst. Podsouvání jejím hlasatelům, že „se skrývají za nauku Církve“ a „posazují se na stolec Mojžíšův“, aby nakládali „balvany... na život lidí“ (čl. 305) nechci dále komentovat. Budiž jen poznamenáno, že tady se rozehrává dezinterpretace příslušného místa v evangeliu. Ježíš sice říká, že farizeové a vykladači Písma sedí na Mojžíšově stolci, ale zároveň připomíná, že učedníci mají zachovávat všechno, co oni říkají. Nemají pouze žít tak jako oni (Mt 23,2).

Papež František ovšem řekl, že nelze ulpívat na jednotlivých větech listu, nýbrž nutno mít před očima celek.

Koncentrace na uvedená místa v textu je v mých očích plně oprávněná. U papežského dokumentu se nedá očekávat, že lidé pocítí radost z krásných slov, ale přitom přehlédnou klíčové věty, které mění nauku Církve. Tady je možné pouze jasné stanovení Ano-Ne. Svaté přijímání buď podávat, nebo ne, zde neexistuje nic mezi tím.

Svatý otec ve svém listu opakovaně zdůrazňuje, že nikdo nesmí být odsuzován na věky.

Moc nerozumím, co tím míní. Že Církev nesmí nikoho osobně odsuzovat, a už vůbec ne na věky, což ona díky Bohu vůbec nemůže dělat, je přece jasné. Když se ale jedná o sexuální vztahy, které objektivně odporují křesťanskému řádu života, tak bych se rád od papeže dozvěděl, po jaké době a za jakých okolností se tyto objektivně hříšné vztahy změní na Bohu milé.

Jde tedy z vašeho pohledu o zlom v katolické tradiční nauce?

Že se jedná o zlom, je nepochybně jasné každému myslícímu člověku, který je obeznán s těmito texty.

Nezávisle na tom, jestli souhlasíme nebo ne, vzniká tady otázka, jak k tomu došlo. Že František zaujal vůči svému předchůdci Janu Pavlu II. kritickou distanci, je patrné už z toho, že jej kanonizoval společně s Janem XXIII., přičemž v případě Jana prominul požadovaný druhý

Apoštolové hlásají evangelium. Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

zázrak nutný ke svatořečení, v případě Jana Pavla však nikoli. To bylo od mnohých pozorovatelů chápáno jako manipulativní, jako budící zdání, že nyníjší papež chce význam Jana Pavla II. relativizovat.

Vlastním problémem je ale už od 17. století vlivný proud morální teologie, zastávaný hlavně některými jezuiti, který hlásá situační etiku. Papežem uváděné citáty ze svatého Tomáše Akvinského

Církev nemá žádnou pravomoc neuspořádané sexuální vztahy hodnotit pozitivně udělením svátosti a tím předbíhat Boží milosrdenství.

ho v *Amoris laetitia* zdánlivě podporují tento směr. Tady se ale přehlíží, že Tomáš zná objektivně hříšná jednání, pro něž neexistují žádné situační výjimky. K nim náleží také neuspořádané sexuální vztahy. Jak již dříve Karl Rahner v jedné studii z 50. let, která obsahuje všechny podstatné a dosud platné argumenty, tak i později Jan Pavel II. odmítl situační etiku a odsoudil ji ve své encyklice *Veritatis splendor*. *Amoris laetitia* tak odporuje i tomuto dokumentu. Přitom nesmíme zapomínat, že to byl právě Jan Pavel II., který svůj pontifikát postavil na tématu Božího milosrdenství, jemuž věnoval

svou druhou encykliku, v Krakově objevil Deníček sestry Faustyny a později ji svatořečil. On je autentickým interpretem Božího milosrdenství.

Jaké následky vidíte pro Církev?

Následky jsou už teď viditelné: Nejistota a zmatek od biskupských konferencí až k nepatrnému faráři někde v pralese. Před pár dny mi sdělil jeden kněz z Konga svou bezradnost tváří v tvář tomuto papežskému listu a chybějícímu jasnému výkladu. Ve smyslu inkriminovaných míst v textu *Amoris laetitia* můžeme totiž za určitých ne přesně definovaných „polehčujících okolností“ připustit ke svatému přijímání nejen rozvedené žijící v druhém neregulérním svazku, ale vůbec všechny, kteří žijí v nějaké „neregulérní situaci“, aniž by se museli namáhat své sexuální vztahy přerušit, to znamená bez zpovědi a bez pokání. Každý kněz, který se bude držet platné nauky o svátostech, se stane předmětem útoků věřících a nátlaku ze strany biskupa. Řím může nyní tlačit na to, aby do budoucna byli jmenováni pouze „milosrdní“ biskupové, kteří dosavadní řád zmírní. Takový chaos byl nastolen škrtem papežova pera jako princip. Přitom ale papež musel vědět, že tímto krokem Církev rozdělí a povede směrem ke schizmatu. Toto schizma se usazuje nikoli na periférii, nýbrž přímo v srdci Církve. Bůh nás toho uchraň!

Jedno se mi ale přesto jeví jako jisté: Hlavní motto tohoto pontifikátu, aby

Církev překonala svou sebestřednost a koncentraci na vlastní vnitřní problémy a vyšla vstříc lidem se svobodným srdcem, bylo tímto dokumentem na nedozírnou dobu popřeno. Postup sekularizace a další pokles počtu kněží v jiných částech světa lze také očekávat. Už dlouho je možno pozorovat, že největší nárůst kněžských povolání mají právě biskupové a diecéze s jednoznačným postojem ve věci víry a mravů. Jenže připomeňme si slova svatého Pavla z listu Ko-

rintanům: „Kdo se bude, vydá-li polnice neurčitý zvuk, chystat do války?“ (1 Kor 14,8).

Jak to dle vašeho názoru půjde dále?

Od každého jednotlivého kardinála, ale také od každého biskupa a kněze je požadováno, aby ve svém okruhu působnosti udržel správný katolický řád svátostí a veřejně se k němu přihlásil. V případě, že papež nebude ochoten udělat v dokumentu korektury, zůstává vyhraze-

no příštímu pontifikátu, aby věci uvedl na pravou míru.

Otázky kladl Anian Christoph Wimmer

<http://de.catholicnewsagency.com>

Z němčiny přeložil PhDr. Radomír Malý

Převzato se souhlasem z portálu

Duše a hvězdy

*Robert Spaemann,
německý filosof, teolog
a vysokoškolský pedagog*

BILANCE V MEZIČASE

Hodnocení projektu přesídlení iráckých křesťanů

Dan Drápal, spolupracovník Nadačního fondu Generace 21, se zamýšlí nad příčinami problémů, jež provázejí přesídlení iráckých křesťanů do ČR a vyrovnává se s některými námitkami kritiků projektu.

Příjezd dalších uprchlíků v rámci projektu přesídlení 153 iráckých křesťanů do České republiky byl vládou ČR ukončen. V ČR je tak v tuto chvíli 40 lidí, které jsme vytrhli z míst nebezpečných pro jejich život a o které se dále staráme. Jak všichni víme, důvodem k zastavení příjezdu dalších uprchlíků byla skutečnost, že dvě velké skupiny těchto lidí chtěly jet do Německa, případně do jiné země EU. První skupině celkem 25 lidí se to podařilo (přínejméně dočasně), druhé již nikoli a odjeli zpět do Iráku. Kromě toho se 8 uprchlíků z Brna vrátilo do vlasti již předtím.

Je třeba mít na paměti, že v naší zemi zůstává 40 iráckých křesťanů, které Nadační fond musí ubytovat, najít jim práci a pokračovat s nimi v integračních programech.

My, kteří se v Nadačním fondu angažujeme, jsme dotazováni, v čem jsme udělali chybu, nebo – a to možná ještě častěji – nám různí lidé vysvětlují, co vše jsme zanedbali nebo udělali špatně. Určitě jsme mohli řadu věcí udělat jinak a byli bychom sami proti sobě, kdybychom své chyby nechtěli uznat. Nicméně často slyšíme námitky, které vycházejí spíše z neznalosti než z reality.

Foto: © R. Albrecht, valdstejn@seznam.cz / Člověk a víra

Problémy jsme čekali

Na počátku této bilance chci upozornit na jednu důležitou věc. Od samotného počátku nám bylo jasné, že projekt neproběhne bez problémů. Věděli jsme, že zrealizovat takto komplikovanou věc bez zádrhelů by byl zázrak. S tím jsme nepočítali, nicméně předpokládali jsme spíše různé drobné nezdary. Doufali jsme, že problémy nenabudou takových rozměrů,

jakých nabyly, ale bylo nám jasné, že to vyloučit nelze.

O něco jsme se pokusili, a uspěli jsme pouze částečně. Prostě jsme lidé, kteří se pustili do něčeho, o čem věděli, že úspěch rozhodně není zaručen. Mnozí naši spoluobčané jsou toho smyšlení, že lidé by se měli pouštět pouze do akcí, v nichž je úspěch zaručen stoprocentně. Toto smyšlení nesdílíme – a takové akce navíc patrně vůbec neexistují. To ovšem neznamená, že považujeme za správné nesmyslně riskovat.

Vyjádření k námitkám

Nyní bych se rád vyjádřil k nejčastějším námitkám. Pominu stranou hlasy, že je špatné pomáhat komukoli z Blízkého východu a že všichni uprchlíci jsou potenciální teroristé. Pominu nepravdivé osočování, že to celé děláme pro peníze. Chápu, že některým lidem přijde téměř neuvěřitelné, že by někdo mohl něco dělat nezištně, ale to není problém ani nás, ani našich podporovatelů, nýbrž těch, kdo si něco takového nedovedou představit. Budu se zabývat námitkami lidí, kteří – ať už z jakýchkoli důvodů – cítí potřebu pomáhat lidem v nouzi.

Špatný výběr

Snad nejčastější námitkou je, že jsme uprchlíky špatně vybrali.

Pokud by kritériem správného výběru bylo, že všichni lidé, kteří se přihlásili do programu, zůstanou v ČR, pak jsme skutečně vybrali špatně. Nicméně si nejsem jist, zda existuje nějaká organizace, která by s jistotou prohlásila: „Všichni lidé, které my vybereme a přivezeme do ČR, zde zůstanou.“ Pokud taková organizace existuje, nechť se pustí do díla. Budeme jí držet palce.

Měli jsme určitá kritéria výběru. Všichni vybraní měli za sebou ověřený příběh vyhnání z domova islámskými radikály. Všichni vyjádřili touhu zůstat v ČR. Všichni byli prověřeni nejen námi, ale i českými úředníky a našimi tajnými službami. Kdybychom mohli s těmi lidmi mluvit ne dvakrát či třikrát, ale například desetkrát, sestavit jejich psychologický profil, případně je posadit na detektor lži, možná bychom přišli na některé, které bychom vyřadili. Ale berte prosím v úvahu – některé věci prostě nejsou reálné. Některé lidé, kteří nás dnes kritizují, měli námitky, že seznam zájemců o přesídlení by se dal pořádit mnohem levněji, a že zbytečně utrácíme za letenky do Iráku. Jaké z toho plyne poučení? Poměrně jednoduché a vlastně logické: To, že někdo přijde o dům a o zaměstnání, to, že někdo musí prchat před lidmi, kteří by ho mohli (a chtějí) zabít, z takového člověka neudělá Mirka Dušina. To, že se někomu děje křivda nebo že přijde o majetek a o budoucnost, může, ale nemusí přispět k tomu, aby se stal charakterním a vždy dodržel dané slovo.

Nedostatečné poučení uprchlíků

Další běžnou námitkou je, že vybraní lidé nebyli náležitě poučeni o tom, co je zde čeká. Můžeme se samozřejmě přít o obsahu slova „náležitě“. Nicméně námitka, že jsme lidem neřekli, co je tady čeká, není pravdivá. O podmínkách programu byli lidé na našem seznamu poučeni. Základní informace dostali písemně. Věděli od nás, že jim v naší zemi nebudou lézat pečeni holubi do úst, ale že se budou muset o nový život přičinit. Nicméně mnozí z nich nikdy nebyli v cizině, a slovní poučení (ani písemné) o životě v ČR jim

Foto: © R. Albrecht, valdstejn@seznam.cz / Člověk a víra

pochopitelně nezjednalo takové představy o novém domově, který jsme jim nabízeli, aby nebyli výrazně překvapeni, když se v České republice ocitli.

Nezkušenost organizátorů

Další častou námitkou je, že jsme laici a že jsme podobnou iniciativu měli přenechat zkušenějším a povolanejším.

Byli jsme si velmi dobře vědomi, že jsme laici. Ale právě proto jsme spolupracovali a nadále spolupracujeme s lid-

Od samotného počátku nám bylo jasné, že projekt neproběhne bez problémů. Věděli jsme, že zrealizovat takto komplikovanou věc bez zádrhelů by byl zázrak.

mi a organizacemi, kteří mají s integrací cizinců zkušenosti. Radili jsme se s nimi, ale především jsme je do našeho projektu přímo angažovali. Ti, kdo tvrdí, že jsme se neradili s odborníky, prostě nevědí, o čem mluví.

Od počátku nám bylo jasné, že jednou z nejpádnejších námitek bude, že utrácíme zbytečně peníze daňových poplatníků. Věděli jsme, že pokud by tomu tak bylo a projekt by se nezdařil, byla by to pravda a my bychom se stali terčem kritiky, ne-li nenávisť. A naše vlastní svědomí ani nechtělo, abychom tyto finanční

zdroje využívali. Proto jsme o žádné státní finance nežádali, ba dokonce jsme ani nevyhlašovali nějaké veřejné sbírky.

Příčiny nezdaru

Nyní se pokusím odpovědět na otázku, proč dvě poměrně velké skupiny program opustily.

Předně je třeba vzít v úvahu, že tito lidé žijí a rozhodují se kolektivně. Dobře víme, že v oné pětadvacetičlenné skupině, respektive jedné velké rodině, která odešla do Německa, byli lidé, kteří by raději zůstali zde. Ale klan prostě rozhodl. Každá taková skupina má nějakého vůdce, mnohdy (ale ne nutně vždy) nejstaršího, jehož slovo platí více než slovo ostatních a jemuž se ostatní ve finále podřídí. Přiznám se, že konkrétně já jsem s něčím takovým nepočítal. Navenek pak odchod pětadvaceti lidí vypadá jako důkaz toho, že něco bylo zcela zásadně špatně.

Za druhé: Tito lidé žili v prostředí, kde je lež, nebo raději řekneme „pružné přizpůsobování reality“ zřejmě běžně používanou základní životní strategií. To není výčitka vůči nim, jde o realitu plynoucí z toho, kde žijí. Bohužel to platí i pro křesťany. Přiznám se, že v průběhu času jsem jejich „křesťanství“ (většina, ne všech) začal chápat spíše jako kategorii etnickou (materštinou těchto lidí je aramejšťina či chaldejšťina, nikoli arabšťina) než náboženskou. Pro bojovníky Islámského státu – ale i pro většinu jiných muslimů – jsou to ovšem jinověrci, kteří nemohou být plnoprávními členy společnosti. Tito

lidé věděli, že celý projekt je financován z dobrovolných darů, a že dobrovolníci, kteří se o ně starají, jim zcela zdarma věnují svůj čas. My všichni, kteří jsme celou věc začali, jsme do celého projektu vložili mnoho vlastních prostředků bez jakéhokoli očekávání, že se nám to na této zemi vrátí. A hlavně jsme do projektu vložili svou vlastní čest – například ve chvíli, kdy jsme uprchlíky bránili proti reportážím TV Prima. Pokud jsme si někde skládali poklad, pak v nebesích, nikoli zde. Nicméně přesto jsme se setkávali s někdy až komickou nedůvěrou. Mnohdy jsme museli uprchlíky, na nichž nám tolik záleží, opakovaně ujišťovat o tomtéž. Pro mě bylo velice těžké vidět, jak se řítí do průšvihů. Říkal jsem jim, co je čeká, pokud z programu vystoupí, dostali to písemně, přeloženo do arabštiny, a přesto to udělali. Jihlavská skupina neustále opakovala, že „mají svého právníka, a ten jim říká něco jiného“. Připadalo mi, jako kdyby někdo nařídil člověku s čerstvým řidičákem, aby nastoupil do auta, nastartoval, sešlápl plynový pedál až na zem a vyrazil do slepé ulice, na jejímž konci je zeď. Připadali mi někdy jako děti – nicméně z právního hlediska jsou to dospělí lidé, kteří se svobodně rozhodují. Je mi jich velice, velice líto.

Konečně zmíním ještě jeden aspekt, jemuž dodnes nerozumím. To, co udělali, postihlo všechny, kdo se o ně starali, ale my jsme to nedělali kvůli vděku zachráněných. Nedokážu však pochopit, že jim

byli zcela lhostejní jejich krajané, kterým uzavřeli cestu do ČR. Stejně tak jim bylo jedno, že jejich jednání rozhodně nepřispěje k tomu, aby obyvatelé České republiky, ale i jiných, zejména středoevropských zemí, byli ochotni lidem z Blízkého východu více pomáhat.

Co program přinesl?

Co program přinesl? Mně osobně – a patrně i mnoha dalším – vědomí, že jsme se alespoň pokusili něco udělat pro lidi, kteří v Iráku nemají žádnou budoucnost. Naprostá většina těchto lidí neměla žádné prostředky, aby se dostali někam na Lesbos či na Lampedusu.

Dále vědomí, že česká církev – bez ohledu na denominaci; katolíci, evangelíci i evangelikálové se v této věci spojili a nikdo se ani nesnažil hrát si na vlastním písčátku – je schopna podobný projekt podpořit. Patrně bychom mohli požádat své přátele v cizině, aby nám s financemi pomohli, ale chtěli jsme, aby toto byla záležitost především české církve. Pomáhat za „cizí“ peníze je pochopitelně mnohem snazší, ale my jsme přesvědčeni, že tato akce české církve, byť se zdařila jen z menší části, má obrovský duchovní význam jak pro církev, tak pro národ.

Mluvím-li o české církvi, nechci opomenout i řadu lidí, kteří nám pomohli, ač se ke křesťanství nehlásí. Toto není vložení církevní projekt, a já jsem vděčný za některé úžasné lidi, kteří se považují za nevěřící, ale vydatně nám pomohli.

Vřelý dík patří především všem dobrovolníkům, kteří se do projektu zapojili. Mnozí z nich – hlavně jihlavští a brněnští – by měli plné právo cítit se zklamání, ne-li podvedení. Jsme přesvědčeni, že ani jejich snahy nebyly marné a nevyšly naprázdno. Je to trochu jako s výchovou dětí: Někdy i moudří a obětaví rodiče vidí, že jejich potomek se v dospělosti vydal na špatnou cestu. To však neznamená, že jejich snaha správně ho vychovat byla zbytečná. A dokud chodíme po této zemi, máme všichni – včetně „našich“ iráckých křesťanů – příležitost svá dosaďadní rozhodnutí přehodnotit. My křesťané tomu říkáme pokání.

Dále patří dík některým politikům, kteří se od nás neodvrátili, když se věci zadrhly. Byli i mnozí další, kteří se k projektu hlásili, jen dokud vše vypadalo nadějně, ale tak to zkrátka v životě chodí.

A konečně patří dík i pracovníkům Ministerstva vnitra, s nimiž jsme přišli do styku. Jejich jednání bylo vždy korektní a věcné. Samozřejmě, rozhodnutí projekt nejprve podpořit a pak zastavit příjezd dalších uprchlíků bylo politické – na to tito lidé patrně neměli vliv. Setkali jsme se však s profesionalitou a nemůžeme si na spolupráci s MV stěžovat.

Dan Drápal

(Mezitulky redakce)

Dan Drápal, publicista,
spolupracovník Nadačního
fondu Generace 21

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, I 10 00 Praha I, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Joël Guibert: Přijď tvé milosrdenství

Cílem této knihy je umožnit čtenáři, aby vstoupil srdcem do tajemství milosrdenství, které je zachyceno především v poselství sestry Faustyny Kowalské. Nejedná se o teologické reflexe, ale o pozvání k osobní zkušenosti s Božím milosrdenstvím, aby mohlo více pronikat do Církve i do celého světa. Brož., 304 str., 295 Kč

Sophie de Mullenheim: Poprvé u Ježíšova stolu

Knížka stručně a přehledně shrnuje mešní liturgii a svátost smíření. Je doplněna krátkými katechezemi a svědectvími ze života svatých (Tarsicius, Tereza...). Dále obsahuje základní modlitby a další modlitební a biblické texty. Váz., 63 str., 165 Kč

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ZPRÁVA, O KTERÉ SE NEMLUVÍ

Co je nejdůležitější zprávou současnosti? Co je nejdůležitější zprávou za posledních patnáct let? Odpověď: oživení islámu a zejména rychlé šíření islámského džihádu.

Islám na okraji pozornosti

Z většiny katolických tiskovin až na několik výjimek byste se o tom nedozvěděli. Prohlédnete-li si seznam titulů vydávaných katolickými nakladateli, najdete jen málo knih o islámu – pokud vůbec nějaké. Může tam být jeden nebo dva tituly o křížových výpravách, ale pokud si budete pročitat seznam „aktuálních titulů“ většiny katolických nakladatelů, vaše hledání vyjde naprázdno. Je nápadné, že knihy o nejdůležitější zprávě naší doby vlastně neexistují.

A co takhle katolické časopisy a noviny? Sdělují nám skutečně to, co se právě teď děje? Nu, ano, sdělují, ale podivně zkomoleným způsobem. Katolická média přináší zprávy o nejnovějších zvěstvech páchaných ISIS, Boko Haram a Tálibánem, ale pokud ve svém oblíbeném katolickém periodiku nalistujete sekci s komentáři a názory, výběr bude chabý. V posledních patnácti letech (za výchozí bod považujeme 11. září) se v katolických médiích téměř vůbec neobjevuje analýza islámského terorismu.

Dozvídáme se, co se děje, ale téměř nikdo se neodvází říct, proč se to děje. Katolické časopisy mají sklon pojednávat o islámském džihádu proti křesťanům a dalším, jako by to byl nějaký druh přírodní katastrofy – podobný tajfunu nebo tsunami. Stejně jako bouře nebo zemětřesení je džihád prezentován jako náhodná událost, která nevysvětlitelně udeří na určitém místě. A jako u přírodních katastrof má zpravodajství sklon zaměřovat se na snahu o pomoc: možná sice nevíme, jak zabránit bouři džihádu, ale cítíme povinnost učinit vše, co je v našich silách, abychom upozornili na neblahou situaci jeho obětí.

Navíc – stejně jako u přírodních katastrof – je džihád zmiňován, jen když pro-

puke v určité velkolepé podobě. Není pojednáván jako přetrvávající problém, jenž má svůj zdroj v konkrétní ideologii, kterou lze analyzovat, kritizovat a bránit se jí. Proto neexistuje dostatek seriózních a užitečných komentářů toho, co je pravděpodobně nejdůležitější zprávou jednadvacátého století.

Foto: Flickr, Facts for a Better Future (CC BY-SA 2.0)

Dnešní katolíci mají nedostatečné znalosti a zkreslené představy o islámu. Jedná se o velmi nebezpečnou mezeru ve vzdělání.

Milion dalších témat

To neznámá, že katolíci pisatelé a blogeri nedokáží vymyslet nic, co by zaplnilo ono prázdné místo. Naopak, dokáží vymyslet milion dalších témat, o kterých mohou psát. Vezměme si například populární katolické webové stránky, které nabízí „zprávy z katolické perspektivy“. A opravdu přináší zprávy, včetně zpráv o islámu. Ačkoli „perspektiva“ znamená analýzu významu události, najdeme zde velmi málo perspektivy ohledně islámského násilí. Lze-li „populární články“,

které z této stránky dostávám v každodenním zpravodaji, považovat za určující, pak většina perspektivy je vyhrazena příběhům hodícím se spíše do nějakého časopisu pro ženy v domácnosti. Zde je ukázka titulků z nedávného vydání: „Snaha o navázání hlubšího přátelství“ / „Jak nám Haysův kodex přinesl senzační filmový polibek“ / „10 různých a příhodných citátů Benedikta XVI.“ / „Výhody správné omluvy, které změni váš život“ / „Jak pro vaši dceru výhodně sehnat šaty k prvnímu přijímání“ / „Jak architektura působí na váš mozek (důvody, proč trávit více času v kostele nebo v knihovně)“ / „Francouzský recept, který musíte vyzkoušet: Cannelés de Bordeaux“

V nedávných vydáních se též objevily články na takováto témata: „Moje další tetování“ / „Objevujeme mexickou kuchyni s papežem Františkem“ / „Naučte se zpomalit a říct ne, když pocítíte úzkost“ / „Vědci studují jazyk koček“ / „Kobe Bryant formován a zachráněn katolickou vírou“

To vše by bylo v pořádku, kdybychom stále žili v 50. letech a islám by byl ještě liknavým náboženstvím, jak tomu bývalo v dobách krále Farúka a íránského šáha. Takovéto zprávy jsou ekvivalentem Cannelés de Bordeaux. Jsou příjemnou stravou pro naši mysl. Ujišťují nás, že život bude i nadále takový, jaký vždy býval. Samozřejmě ne všechny zprávy v katolických médiích jsou tohoto charakteru. Je tam spousta dobrých, spolehlivých článků a pečlivých rozborů problematiky manželství, rodiny, sexuality, náboženské svobody, „manželství“ homosexuálů a řady dalších současných problémů. Přesto nedostatečná pozornost věnovaná islámu vede čtenáře k závěru, že se na světové scéně neobjevuje nic nového a extrémně nebezpečného.

Bojujeme včerejší bitvy

Jinými slovy, katoličtí blogeři a novináři stále bojují včerejší bitvy, aniž by si uvědomili, že jsme se ocitli uprostřed bitvy nové. Katoličtí spisovatelé se stále zabývají otázkami, které se probírají už nejméně dvacet let – sekularismem, relativismem, sexuální revolucí, potraty, právy homosexuálů, indoktrinací ve školách, náboženskou svobodou, rozhodnutími nejvyššího soudu, mediální zaujatostí a bioetickými problémy. Tyto bitvy je třeba stále ještě vést, a vzhledem k tomu, že ve většině z nich prohráváme, je nutno v nich bojovat ještě důrazněji. Ale to není důvodem k tomu, abychom se vyhýbali boji v nové bitvě, do které jsme byli vrženi.

Kulturní džihád

Tato nová válka je obzvláště zákeřná, protože její značná část má podobu kulturní války. Zatímco se zaměřujeme na horkou válku probíhající na bojištích džihádu, máme sklon ignorovat studenou válku kulturního džihádu. Ta však – přinejmenším na Západě – tvoří hlavní frontu. A Istiví džihádisté paradoxně slaví svá vítězství díky sekulárním a levicovým kulturním bojovníkům. Kupříkladu mají prospěch z pravidel politické korektnosti, která stanovily jejich protějšky na levici. A proto se jakýkoli pokus analyzovat nebo vysvětlovat islám z neislámské perspektivy setká s výkřiky o „fanatismu“ a „islamofobii“.

Jedním z hlavních cílů islamistických kulturních bojovníků je přesvědčit nás, že nesmíme nikterak spojovat násilný džihád s islámem. A jsou v tom pozoruhodně úspěšní. Zdá se, že Bushova administrativa se stala obětí právě takových vlivových operací prováděných Saúdy a Muslimským bratrstvem. Byli jsme ujišťováni, že „nepatrná menšina extremistů“ nemá nic společného s islámem, protože – jak nás prezident Bush při mnoha příležitostech neúnavně poučoval – „islám“ znamená „mír“. Ale pokud byl prezident Bush do této ideologie zatažen, pak Obamova administrativa s ní pracuje od samého začátku. Kulturní džihádisté byli jmenováni do důležitých vládních úřadů a skryté džihádistické organizace jako CAIR, ISNA a MAS v podstatě získaly právo veta v národních bezpečnostních iniciativách.

Naivita katolických představitelů

Zdá se, že katoličtí představitelé jsou podrobena podobným vlivovým operacím. Zejména pokračující přátelský dialog americké biskupské konference s ISNA může ohrozit schopnost biskupů hledět na problém islámu objektivně. Mnoho biskupů zde a také v Evropě nyní souhlasí s tvrzením, že násilí nemá nic společného s islámem – a přesně to si kulturní džihádisté přejí, aby jim lidé věřili. Ne že by biskupy bylo nutno příliš přesvědčovat. „Otevřenost vůči islámu“ v dokumentu *Nostra aetate* již způsobila, že mají sklon smýšlet o muslimské víře pozitivně.

Hlavní frontu dnes představuje studená válka kulturního džihádu. Džihádisté na ní slaví vítězství díky sekulárním a levicovým kulturním bojovníkům.

Foto: Flickr, Templar1307 | Galerie des Bois (CC BY-NC-ND 2.0)

Neochota katolických médií zkoumat důvody islámského násilí je z velké části neochotou odchýlit se od církevní polooficiální rétoriky o islámu – totiž, že islám sdílí mnoho společného s katolicismem, a právě proto islámské násilí nemůže mít nic společného s islámem jako takovým. Stejně jako světští komentátoři mají tendenci uvažovat v rámci rétoriky zpravodajských agentur, pro které pracují, tak se i katoličtí novináři snaží pracovat v mezích stanovených církevním učením.

To dává smysl, když se vyjadřují k otázkám víry a mravů – k problémům, o nichž Církev hovoří autoritativně. Menší smysl to však dává, jde-li o analýzu víry, praxe a hodnot jiného nábo-

ženství. To je téma, o kterém Církev pochopitelně hovoří s menší autoritou. Je to také téma, ohledně něhož se názory světců a papežů minulosti odlišují od názorů dnešních církevních představitelů. Z toho vyplývá, že katoličtí pisatelé by měli mít větší volnost při komentování islámu, než když píšou, řekněme, o podstatě křesťanského manželství. Katoličtí novináři však místo toho mají sklon omezovat se na opakování toho, co o islámu říkají biskupové – což obvykle bývá jen ozvěna toho, co tvrdí světští představitelé. Když se tedy katolíci pokoušejí vysvětlit džihád, mají sklon uvádět takové důvody, jako jsou chudoba, útlak, nevdělanost, nebo dokonce klimatické změny. A pokud katoličtí novináři uznají náboženskou motivaci džihádu, rychle dodají politicky korektní upozornění, že džihád je „překroucením“ islámské víry.

Vratké základy současné rétoriky

Možným důvodem, proč katoličtí novináři, reportéři a blogeři mají tak málo co říct o islámu, je to, že k tomuto tématu má málo co říct i Církev. Současná katolická rétorika o islámu stojí na vratkých základech. Třemi hlavními zdroji této rétoriky jsou katolický katechismus a části dokumentů *Lumen gentium* a *Nostra aetate*. Pokud spojíte všechno, co tyto dokumenty říkají o islámu a muslimech, získáte jen o trochu více než třetinu stránky (dokonce ještě méně, když si uvědomíme, že katechismus pouze opakuje krátké prohlášení z *Lumen gentium*).

Zdá se, že tvrzení Druhého vatikánského koncilu o islámu jsou zamýšlena spíše jako vstřícné gesto mezináboženského dialogu než jako přesné teologické formulace. *Nostra aetate* poté, co uvádí některé podobné rysy křesťanů a muslimů, naléhavě žádá, aby křesťané a muslimové „zapomněli na minulost“, „společně usilovali o vzájemné porozumění“ a podporovali... „sociální spravedlnost, mravní hodnoty, mír a svobodu“. Primárním záměrem synodních otců nebylo informovat katolíky o islámu, nýbrž ujistit muslimy o našem přátelství a naší touze lépe je poznat. Krátce řečeno, pojednání *Nostra aetate* o vztahu Církve k muslimům je jen začátkem diskuse, která by měla pokračovat. Ale ve skutečnosti ni-

kdy žádné pokračování nebylo – tedy v tom smyslu, aby Církev lépe porozuměla islámu. Namísto toho vidíme spíše jen rozličné variace na téma společných rysů.

Katoličtí pisatelé mají jiné poslání než biskupové. Dokonce mají i určité výhody, kterým se biskupové vždy těšit nemohou – čas a talent pro důkladné zkoumání tématu. Sloužili by Církvi lépe, kdyby se snažili povzbudit biskupy k lepšímu porozumění islámu a k hlubšímu přemýšlení o něm. Někteří, jako například P. James Schall SJ, to již dělají. Příliš mnoho ostat-

ních však žel jen papouškuje „oficiální“ linii s tím výsledkem, že mezera ve znalostech o islámu nikdy nebude zaplněna.

A stává se z ní nebezpečná mezera ve vzdělání. Nejdůležitější zpráva, o které se nemluví – zpráva o rozměrech islámského džihádu a motivaci k němu –, musí konečně zaznít. A to brzy. Islám prožíval dlouhá období klidu. Ale jakmile se dá do pohybu, může se pohybovat překvapivou rychlostí – jako tomu bylo v polovině sedmého století. Vzhledem k tomu, že vlastně neexistuje odpor pro-

ti ozbrojenému džihádu a zejména proti kulturnímu džihádu, mají stoupenci proroka dobrý důvod domnívat se, že takový příhodný čas nastal.

William Kilpatrick
<http://www.crisismagazine.com>
Přeložila Lucie Cekotová
(Mezitimulky redakce)

William Kilpatrick,
psycholog, pedagog,
publicista, dříve profesor
na Boston College

Jak to vidí Michaela Freiová

„Myšlenky mohou být trestné!“

Za slovní projevy by se stíhat nemělo, jinak budou lidé doplácet i na neškodné vtipy. Svoboda slova je přednější.

Tak nám hrozí novela trestního řádu, která by měla rozšířit spektrum trestných činů. Prezentoval ji ministr Pelikán. Přitom už teď se dohled nad našimi životy zvyšuje: v souvislosti s teroristickými útoky v Evropě se rozšiřují možnosti odposlechů, kamery jsou už dnes téměř všude. Pro běžného občana je ovšem zejména nebezpečné rozšíření verbálních trestných činů: např. za „hanobení sexuální orientace“ bychom mohli jít až na dva roky do vězení. Podle slov týdeníku *Týden* se tak ministr Pelikán stal čelným bojovníkem za politickou korektnost...

Je to nebezpečný trend, který už před lety vycítili někteří vizionářští autoři: samozřejmě George Orwell a Aldous Huxley, ale především Švédka Karin Boye.

V jejím „světovém státě“ se podaří sintetizovat drogu, která každého přinutí, aby odhalil svá tajemství. „V budoucnu žádný zločinec nebude moci zapírat. Ani naše nejniternější myšlenky už nebudou jen naše...“, vysvětluje nadšeně vynálezce drogy, chemik Leo Kall, po němž má chemikálie název *Kalloccain*. Paní Boye se inspirovala zprávami o situaci v Sovětském svazu, jimž se ve Skandinávii věnovala větší pozornost než jinde v Evropě: když se pak počátkem čtyřicátých let vypravila do Německa a uvědomila si podobnost sovětského režimu s postupujícím nacismem, spáchala sebevraždu. Její román *Kalloccain* končí chvíli po tom, kdy noviny přinesou nadšenou zprávu: „Myšlenky mohou být trestné!“

Některé země to chápou víc než jiné. Když jsem byla v roce 1992 poprvé ve Spojených státech, zažila jsem, že na Manhattanu veřejně kázal člen „Černých muslimů“, který vyhrožoval bílým Američanům masakrem. Když jsem okolostojícím nabídla, že zavolám policii, vysvětlili mi, že tam ten člověk straší každý týden, ale že má svobodu slova.

U nás by se – podle ministra Pelikána – mělo stíhat stále více verbálních projevů, jak ukazuje absurdní případ docenta Konvičky. Domnívám se, že Američané mají pravdu. Za slovní projevy by se stíhat nemělo, jinak budou lidé doplácet i na neškodné vtipy. Svoboda slova je přednější.

Michaela Freiová
publicistka a překladatelka

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

„Kněží dnes působí v různých oblastech apoštolátu, které vyžadují velkorysost a naprosté sebeodevzdání, intelektuální přípravu a především zdravý a hluboký duchovní život, zakořeněný v pastýřské lásce. Ta je pro ně specifickou cestou ke svatosti a z ní vychází i opravdová pastorační služba věřícím. Budou-li se snažit plně žít své zasvěcení, zůstanou-li spojení s Kristem a nechají-li se pronikat Duchem Svatým, pak i přes svá omezení dokážou svoji službu uskutečňovat s pomocí milosti, do níž mají vkládat svou důvěru... [Kněží] mají svoji službu uchovávat živou díky duchovnímu životu, jemuž mají dávat naprostou přednost, aniž by jej zanedbávali pro různé jiné činnosti. **Právě proto, aby kněz mohl rozvíjet plodnou pastýřskou činnost, musí žít ve zvláštním a hlubokém souladu s Kristem, Dobrým Pastýřem, který jako jediný zůstává hlavní postavou jakékoli pastýřské služby.** „Kristus... vždycky zůstává původcem a pramenem jednoty jejich života. Kněží tedy dosáhnou jednoty svého života, když se spojí s Kristem tím, že budou uznávat Otcovu vůli a obětovat se pro stádece sobě svěřené.“ Tato a další krásná, moudrá a navýsost praktická slova obsahuje nové vydání Direktáře pro službu a život kněží, který vydal Sekretariát ČBK před několika týdny. Dobrý počín a velmi potřebný.

U kněží ještě zůstaneme. „Nedávno bylo v popředí pozornosti téma Eucharistie v životě Církve u nás v našem národě, když naši biskupové z vnuknutí Ducha Svatého uspořádali Národní eucharistický kongres, první kongres po revoluci v našich zemích. To se týká přímo realismu svátosti kněžství, neboť Eucharistie bez svátosti kněžství je nemyslitelná a ti první, kdo byli svědky a přijali svátost kněž-

Koláž: mimi

ství od samotného Krista, byli apoštolové. Vlastně lze říci, že **katolický křesťan je ten, kdo plný realismus bere vážně – nic nevynechá, nic nepřecení, nic nepodcení...** Co to bylo za realismus, který vedl P. Josefa Toufara, faráře v Čihošti, který v adventu 1949 při kázání ukázal na svatostánek se slovy: „Zde je mezi námi náš Spasitel?“, ptá se ve zpravodaji *Klíč sv. Petra* P. Radim Valík OSB. „Všichni asi

známe, jaký byl problém pro STB se s tím vypořádat, když zjistili potom dodatečně vychýlený kříž nad svatostánkem, který se při těch slovech kýval a který vidělo mnoho lidí... – **Jaký to byl realismus u kněží, kteří v koncentracích a gulazích za údělných a riskantních podmínek sloužili Mši svatou, jaký to byl realismus u kněží, kteří za francouzské, španělské, mexické revoluce tajně obcházeli věřící – s rizikem, že přijdou o hlavu,** budou-li dopadeni – a věřícím poskytovali posilu svátostmi a především pokrmem Těla Kristova? Jaký realismus spočíval v myslu lékaře MUDr. Ladislava Kubíčka, který se tajně v dobách komunistické totality připravoval na kněžství, pak byl tajně vysvěcen biskupem Štěpánem Trochoutou 7. února 1967 a po 34 letech kněžské činnosti byl zavražděn na faře v Třebenicích? Jaký realismus spočíval v tom, když různé velké postavy dějin, kardinál J. H. Newman, Ratisbone, J. Wiechert, konvertovali do katolické církve a snažili se prožívat své kněžství naplno tak jako nespočetní světci – svatý Don Bosco, svatý P. Pio, svatý Ignác, svatý Jan Nepomucký? ... Člověku se v myslu promítají dějiny kněžství krvácející Církve od začátku až dodnes.“

Dnes je to tedy vpravdě hutná rubrika, tak už je třeba skončit. **Pán vám žehnej!**

-zd-

29. 5.	Ne	9. neděle v mezidobí I Král 8,41–43, Žl 117, Gal 1,1–2.6–10, Lk 7,1–10
30. 5.	Po	Památka sv. Zdislavy 2 Petr 1,2–7, Žl 91, Mk 12,1–12
31. 5.	Út	Svátek Navštívení Panny Marie Sof 3,14–18 (Řím 12,9–16b), Iz 12, Lk 1,39–56
1. 6.	St	Památka sv. Justina, mučedníka 2 Tim 1,1–3.6–12, Žl 123, Mk 12,18–27
2. 6.	Čt	sv. Marcellin a Petr, mučedníci 2 Tim 2,8–15, Žl 25, Mk 12,28b–24
3. 6.	Pá	Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova Ez 34,11–16, Žl 23, Řím 5,5–11, Lk 15,3–7
4. 6.	So	Památka Neposkvrněného Srdce Panny Marie Iz 61,9–11, I Sam 2, Lk 2,41–51

5. 6.	Ne	10. neděle v mezidobí I Král 17,17–24, Žl 30, Gal 1,11–19, Lk 7,11–17
6. 6.	Po	sv. Norbert, biskup I Král 17,1–6, Žl 121, Mt 5,1–12
7. 6.	Út	sv. Robert, opat OCist I Král 17,7–16, Žl 4, Mt 5,13–16
8. 6.	St	sv. Medard, biskup I Král 18,20–39, Žl 16, Mt 5,17–19
9. 6.	Čt	sv. Efrém Syrský, jáhen a učitel církve I Král 18,41–46, Žl 65, Mt 5,20–26
10. 6.	Pá	sv. Maxim, mučedník I Král 19,9a.11–16, Žl 27, Mt 5,27–32
11. 6.	So	Památka sv. Barnabáše, apoštola Sk 11,21b–26; 13,1–3, Žl 98, Mt 10,7–13

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.